

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Q. XXII. Quid intelligatur per sancta fastigia, lumina, sonos, sermones? &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

caligine; & 2. Paralip. ut habitaret Dominus in caligine. & Pl. 17. Caligo sub pedibus ejus. Et 56. Nubes, & caligo in circuitu ejus, & alibi sæpe. Non enim sine causa (Exod. 19.) jubetur Moyses expiari, & deinde à non expia separari, & post omnem expiationem audit sonostubarum, & videt radios plurimorum luminum, postmodum à multitudine populi segregatus, & cum electis Sacerdotibus, (nempe Aaron, Nadab, & Abin, & septuaginta de Senioribus Israel Exod. 24.) ad divinum graduum, & ascensum cacumen pervenit. Sed hætenus non cum DEO conversatur, nec eum clarè videt, cum ipse invisibilis sit, sed locum ubi steterunt pedes ejus, nempe, quasi opus lapidis seraphini, &c. Exod. 6. v. 10. Hoc autem existimo significare, quod divina, & supernaturales visiones, atque revelationes sint veluti quædam argumenta, & rationes, ex quibus ostenduntur nobis, quæ sunt sub pedibus ejus, qui omnia superat, & ipsum ibi esse præsentem, ubi hæc sunt, sed occultum, & supra omnem cognitionem existentem in illis spiritualibus vestigiis tantquam in cacumine locorum sanctorum. Tunc autem, qui hæc experitur, & videt DEUM sub istis imaginibus, & apparitionibus, debet segregari & expediti ab omnibus illis objectis visibilibus, & etiam ab hominibus, & spiritibus videntibus, ut ingrediatur caliginem mysticam incognoscibilitatis, in qua excludat omnem scientiam & cognitionem. Sic enim conjungitur ei, qui est omnino imperceptibilis, & invisibilis, & totus sit ejus, nempe DEI, quia ad eum solum dirigitur per contemplationem, & amorem, & nec ullius, siue sui, siue alterius, quia nec in se, nec in aliis cognoscendis, aut amandis divertitur, sed totus copulatus, & conjunctus cum DEO secundum partem superiorem mentis per vacationem omnis cognitionis (nempe distinctæ & claræ) & eo ipso, quod nihil sic cognoscit supra mentis naturam, sit cognoscens.

QVÆSTIO XXI.

Quomodo intelligatur Theologiam esse magnam, & minimam, & similiter Evangelium.

Explicat S. Dionysius hoc, ex eo quod DEUS & multis, & paucis, & nullis verbis explicetur & cognoscatur: hoc autem rursus inquirimus quomodo intelligatur? & quod attinet ad Evangelium, debet intelligi, quod licet sit exigui voluminis, magna continet mysteria, & immensam doctrinam; vel quia est verbum abbreviatum juxta Rom. 8. & propter dilectionis præceptum, quod, cum sit unicum, omnem perfectionem complectitur, & omnem molem antiquarum caeremoniarum superat: & etiam propter objectum ejus, nempe, verbum incarnatum, quod in natura humana velut exinanitum plenitudinem divinitatis comprehendit. Quod verò attinet ad Theologiam, de qua nobis est sermo,

Dicendum est, Theologiam symbolicam esse multiloquam, seu multis verbis uti ad DEUM explicandum, & cognoscendum: Theologiam scholasticam esse breviloquam respectu illius, quia paucioribus verbis & nominibus DEUM proponit: Theologiam verò mysticam esse nullius sermonis, quia sub nullis nominibus, aut ima-

Thom. à Iesu Opit. Tom. II.

ginibus DEUM cognoscit. Hanc esse mentem Dionysii patet ex cap. 3. hujus libri, ubi symbolicam Theologiam dicitur hostiorem, quàm scholasticam, quæ intelligitur sub nomine informationum Theologicarum, & divinarum nominum; & denique mysticam non solum esse breviloquam, sed silentem.

Ratio est, quia Theologia symbolica utitur nominibus translatis à rebus sensibilibus, ut per metaphorar, & symbola DEUM explicet, quæ quidem nomina sunt innumera. Theologia verò scholastica tribuit DEO ea sola nomina, quæ significant perfectiones in eo formaliter existentes, ut esse ens, substantiam, verum, bonum, &c. quæ sub breviori summa traduntur. Theologia tandem mystica omnia ista negat, & removel de DEO, modo superius dicto, ac proinde summo silentio DEUM ut ineffabilem, & incognoscibilem contempletur.

Potest etiam hoc intelligi, ut explicat Marsilius Ficinus de tribus gradibus, quibus mens in DEUM ascendit; primò pluribus verbis utens, quando quæcumque occurrunt, de DEO affirmat, vel negat. Secundò paucis verbis, ubi de DEO loquitur sub ea ratione, qua refertur ad creaturas, vel creaturæ ad ipsum. Tertiò nullis verbis, quando nec refert DEUM ad creaturas, nec creaturas ad DEUM, nec de eo aliquid affirmat, vel negat, sed religioso silentio DEUM colit.

Obijcies, sæpe diximus mysticam Theologiam esse contemplationem DEI per negationem, & remotionem, imò & de DEO negare omnia cognoscibilia, quod non coheret cum hoc, quod modo dicit Ficinus eam nihil de DEO affirmare, aut negare. Resp. satis ex dictis manere hoc explicatum, sed pro majori claritate in modo loquendi dicimus, ad contemplationem mysticam saltem acquisitam, ascendi quidem removendo & negando de DEO omnes positiones, sed post istam remotionem sistere intellectum in illo conceptu confuso DEI, ut incomprehensibilis, & incognitus, quoad quid est, in quo consistit contemplatio mystica; atque adeo cognoscere DEUM per remotionem jam factam, & tunc jam nec affirmat, nec negat aliquid de DEO. Quando autem dicitur Theologiam mysticam negare de DEO omnia, intelligitur dispositive, & antecedenter, vel etiam virtualiter in ipso conceptu DEI confuso ex negatione & remotione relicto.

QVÆSTIO XXII.

Quid intelligat Dionysius per sancta fastigia, lumina, sonos, ac sermones, & quomodo ista transcendenda?

Aliqui per fastigia intelligunt supremorum spirituum summities, quas idem Dionysius alibi vertices appellat. Et per divina lumina ea, quæ Scriptura refert, aliquando apparuisse, ut Moyse in rubo, populo in columna ignis, pastoribus in Bethlem, Regibus in stella. Similiter per sonos illos, qui in Sina audiebantur, & quos Ezechiel narrat se audivisse, & similes. Denique per sermones caelestes, locutiones DEI ad Patres & Prophetas, &c. Quæ interpretatio licet non

Vv 3

muls

multum discrepent in sententia mox referenda, magis tamen explicanda erit.

Dicendum ergo videtur primò, per sancta signa intelligi in presenti visiones & apparitiones DEI supernaturales in communi, prout scilicet comprehendunt quidquid per sensus externos nobis divinitus demonstratur, vel imaginatione aut intellectu conspiciuntur. Secundò descendendo ad singula in particulari per lumina intelligi, quæ per oculos, seu ad modum visionis propriæ percipiuntur. Tertiò per sonos, & sermones celestes, quæ per aures, vel per modum loquutionis nobis communicantur.

Probantur hæc ex eodem contextu, ubi post exemplum Moysis ascendentis ad montem, addit: Hoc autem existimo significare, divinis summa, quæ cernuntur & intelliguntur (nimirum visiones sensibiles & intelligibiles) rationes quasdam esse, quæ subjiciant menti (id est, quæ nobis ostendunt) illa quæ sunt subiecta DEO (id est, DEO inferiora) quibus præsentia ipsius declaratur insistentis (id est, in quibus DEUS præsens, & assistens cognoscitur) tamquam in vestigiis summis intellectualibus locorum ejus sanctissimorum (id est, tamquam in ignis sublimibus & intellectualibus locorum sanctorum, in quibus DEUS est.)

Ecce quomodo prædictæ apparitiones, & visiones divinæ (quibus jam sensibilibus, jam imaginariis, jam intellectualibus & summis, tamquam per quosdam gradus ascendimus in DEUM) quantumvis sublimes, nihil aliud sint, quam loci, ubi stent, vel quibus assistunt pedes DEI, qui illis particulariter assistit, dum nobis apparet, aut loquitur; Sicut Moyses, (licet prædicta lumina viderit, & sonos audierit, & in montem ascenderit) non ideo DEUM clarè vidit, sed locum, ubi DEUS stetit. Ideoque omnia ista relinquenda sunt, ut in mysticam & divinam caliginem ingrediamur, & nec voluntate appetenda, nec intellectu investiganda, nec in memoria retinenda. Potius per omnium remotionem, & negationem in solum DEUM (ut nobis occultum, & incognitum) omnes potentie erigendæ sunt.

Obijcies, prædictæ visiones, & revelationes, quando sunt veræ, & bonæ, vel à DEO fiunt immediate, vel per Angelos bonos: sed quod Deus per se, vel per Angelos facit, non potest animæ esse nocivum, nec ab ipso exhibentur, ut à nobis rejiciantur; ergo licet conveniat eas non appetere, non tamen rejiciende erunt. Confirmatur, quia aliquæ sunt valde sublimes & proficue, quales sunt visiones illæ intellectuales, & substantiales, quæ pertinent ad divinam unionem, de quibus agit N. B. P. lib. 2. ascensum mont. Carmeli cap. 24. vel intelligentiæ illæ veritatum nudarum, de quibus agit cap. 26. vel loquutiones illæ, quas appellat substantiales cap. 31. ergo non omnes relinquendæ, aut despiciendæ, sed examinandæ, unde, aut quales sint.

Resp. Quod sicut DEUS tribuens alicui divitias & honores, non ideo vult, quod illas amet, & eis adhæreat, verum quod dispense in pauperes, & opera pia, aut iis renuntiet, ut ipsum solum amet. Ita communicando visiones & revelationes ob nostram fragilitatem, aut finem alium, non vult, quod illas amemus, & amplectamur, sed potius, ut humiliter fugiamus, iisque renuntiemus, tum propter latens in eis frequenter periculum, tum ne extra DEUM creaturæ plus æquo nostrum impendamus amorem, tum, ut sic

melius ad contemplationem & unionem disponamur. Quia tamen non omnes ejusdem sunt rationis, ut dicitur in confirmatione, ideo necesse erit inquirere, quid sit revelatio & visio, & quotuplex, qualisque, & qualiter vitandæ, quod subiectæ declarabunt quæstiones.

QVÆSTIO XXIII.

Quid & quotuplex visio & revelatio supernaturalis?

Licet in catena mea mystica Carmelitana prop. 33. & 34. plura de visionibus & revelationibus disseuerim, nunc nonnulla iterum repetende erunt, ut melius percipiantur in sequentibus quæstionibus dicenda.

Visio, & revelatio propriè dictæ, licet frequenter se invicem comitentur, non sunt tamen formaliter idem; nam visio solum importat apparitionem alicujus objecti divinitus factam, ut Christi Domini, Sanctorum, & Angelorum, quamvis inde nulla notitia alicujus veritatis occultæ nobis communicetur. Revelatio autem formaliter dicit manifestationem, notitiam, & declarationem veritatis alicujus occultæ, sive præteritæ, sive præsentis, sive futuræ.

Sub nomine visionis comprehendimus non solum apparitiones illas, quæ oculis corporeis, aut spiritalibus obijciuntur, verum etiam, quæ ministerio aliorum sensuum, vel sine illo imaginationi aut intellectui proponuntur: tum, quia generaliter omnes sensationes visiones solemus appellare, ut Exod. 20. cap. Populus videbat voces, & lampades, & sonitum buccinæ; tum, quia à sensibus ad intellectum perveniunt, cujus omnes cognitiones visiones sunt mentales.

Dividitur autem visio in corporalem, spiritualementem, & intellectualem: seu, quod idem est, in externam, imaginariam, & intellectualem. Corporalis, seu externa est, quæ sensibus externis percipitur: imaginaria, quæ imaginatione & sensibus internis, & dicitur spiritualis respectivè ad externas: intellectualis, quæ propriè spiritualis est, à solo intellectu percipitur.

Revelationes similiter homini fiunt vel mediantibus sensibus, vel imaginatione, vel immediate intellectui; unde similiter dividuntur in corporales, imaginarias, & intellectuales. Ad revelationes pertinent loquutiones, sive istæ percipiuntur per aures, sive per imaginationem, sive per intellectum. Quatum loquutionum intellectualium aliæ dicuntur successive, quas anima peculiari luce, & instinctu Spiritus sancti intra se ipsam format interrogando & respondendo: aliæ dicuntur formales, quæ formaliter imprimuntur animæ, & illa cognoscit non à se ipsa, sed ab alio sibi loquente formatas esse. Aliæ dicuntur substantiales, quæ licet etiam sint formales, non tamen omnes formales dicuntur substantiales, quia hoc, quod dicunt, operantur in anima.

Ad revelationem pertinet etiam Prophetia, quæ in illa fundatur: est enim Prophetia una ex gratiis gratis datis, de qua latè D. Thomas & ejus expositores in 2. 2. quæst. 171. usque ad 175. & describitur ex ejusdem doctrina à N. Salom. 1. 2. in arbore virt. n. 170. Supernaturalis cognitio, & intelligentia per divinam inspirationem, & revelationem habita de rebus distantibus, seu ignotis. Excita-

tur